

Univerzita Komenského v Bratislave
Vedecká rada Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulty

Ivana Štibraná
Autoreferát dizertačnej práce

*Nové trendy vo vyučovaní náboženskej výchovy
na Slovensku*

na získanie **akademického titulu „doktor“**

v študijnom odbore doktorandského štúdia:
teológia

študijný program: **katolícka teológia**

BRATISLAVA 2021

Dizertačná práca bola vypracovaná v externej forme doktorandského štúdia na Univerzite Komenského v Bratislave, Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte.

Predkladateľ: **ThLic. PaedDr. PhDr. Ivana Štibraná**
RKCMBF UK

Školiteľ: **Doc. PhDr. Emília Fulková, CSc.**
RKCMBF UK

Oponenti: **Prof. ThDr. Marian Šuráb, PhD.**
RKCMBF UK

Doc. ThDr. Branislav Křuska, PhD.
Pedagogická fakulta KU

Doc. PhDr. Andrej Rajský, PhD.
Pedagogická fakulta TU

Autoreferát bol rozoslaný: 9.7.2021

Obhajoba dizertačnej práce sa koná **24.8.2021 o 10.30**
pred komisiou pre obhajobu dizertačnej práce v študijnom
programe doktorandského štúdia katolícka teológia
vymenovanou dekanom fakulty dňa 9.7.2021
pre študijný odbor teológia
na Univerzite Komenského v Bratislave, Rímskokatolíckej
cyrilometodskej bohosloveckej fakulte

ThDr. Ing. Vladimír Thurzo, PhD.
dekan RKCMBF UK,
Kapitulská 26, Bratislava

Vyučovanie náboženskej výchovy v školách je jednou z foriem evanjelizácie. V súlade so vzdelávacím systémom na Slovensku a konfesionálnym charakterom vyučovacieho predmetu náboženská výchova, Cirkev zodpovedá za učebné osnovy, riadi, kontroluje a inovuje vzdelávací proces, prihliadajúc na princípy náboženskej pedagogiky a didaktiky náboženskej výchovy. V tomto zmysle participuje aj na zmenách a nových trendoch vo vzdelávaní.

Cieľom dizertačnej práce je mapovať proces vyučovania náboženskej výchovy na Slovensku od roku 1989 po súčasnosť, jeho analýza z hľadiska základných pedagogických kategórií (vyučovacie ciele, vyučovacie obsahy a vyučovacie metódy). Ako výskumná metóda bol zvolený dotazník pre cieľovú skupinu učitelia náboženskej výchovy, v ktorej sú zahrnutí aj metodici, kňazi a riadiaci pracovníci. Na základe komparácie troch koncepcií identifikujeme a klasifikujeme vývojové trendy vyučovania náboženskej výchovy.

Teoretická časť (1. – 3. kapitola) definuje pedagogické východiská, terminologický aparát, vývoj a obsah pojmov súvisiacich s vyučovaním náboženskej výchovy. Taktiež teologické východiská, spoločný historický vývoj katechetiky a vyučovania náboženskej výchovy, ale aj odlišenie katechézy a vyučovania náboženskej výchovy v škole. Teoretickú časť uzatvára prehľad a komparácia modelov vyučovania náboženskej výchovy v Európe.

V analytickej časti dizertačnej práce (4. kapitola) sú komparované učebné osnovy/kurikulum schválené konferenciou biskupov Slovenska (KBS) po roku 1989. Na účely komparácie používame skrátené označenie jednotlivých dokumentov:

- Učebné osnovy 1992, 1996;
- Kurikulum 2010;
- Návrh Kurikula 2020.

Analýza je zameraná na vyučovacie ciele, vyučovacie obsahy, vyučovacie metódy a medzipredmetové vzťahy vo vyučovaní náboženskej výchovy.

Vo výskumnej časti (5. kapitola) sú stanovené hypotézy a údaje získané dotazníkovou metódou sú štatisticky vyhodnotené a sprehl'adené v tabuľkách a grafoch. Hypotézy boli stanovené na základe analýzy a komparácie učebných osnov a kurikulárnych dokumentov, prieskumov a skúseností z praxe.

V záverečnej časti práce sú zhrnuté analýzy a interpretácie zozbieraných údajov definujúcich súčasné trendy spolu s odporúčaniami do praxe vyučovania náboženskej výchovy na Slovensku.

Nové trendy vyučovania náboženskej výchovy na Slovensku chápeme ako kontinuálny proces zmien, ktoré prebehli od 90. rokov 20. storočia po súčasnosť. Ide o tri etapy: Učebné osnovy z 90. rokov, Kurikulum 2010 a pripravované Kurikulum 2020 v experimentálnom overovaní.

Charakteristické pre 90. roky bolo vstúpenie do škôl s náboženskou výchovou ako rovnocenným vyučovacím predmetom, ktorý sa postupne profiloval na povinne voliteľný, v alternácii s etickou výchovou, čo bolo spojené s legislatívnymi zmenami a vznikom inštitúcií (DKÚ, KPKC).

Kurikulum 2010 bolo reformnou koncepciou vyvíjajúcou sa súbežne so školskou reformou v roku 2008. Reagovalo na potrebu prehodnotenia obsahov, ako aj celej štruktúry učebných osnov. Táto koncepcia priniesla pomerne zložitý systém učebných osnov.

Pripravované Kurikulum 2020 v experimentálnom overovaní prichádza s konceptom náboženských kompetencií, jasnejšou a jednoduchšou štruktúrou a úpravou obsahov.

Terminologický aparát uvedený v teoretickej časti práce vychádza zo všeobecnej didaktiky a náboženskej pedagogiky. S reformou v školstve v roku 2008 sa na Slovensku udomácnili viaceré pedagogické termíny súvisiace s teóriou kurikula. Náboženská výchova ako samostatný vyučovací predmet preberá

všeobecnodidaktické základy vyučovacieho predmetu, ale má aj špecifiká vlastnej odborovej didaktiky.

Dotazníkovou výskumnou metódou sa nám potvrdilo, že konfesijnálne ciele tvoria základný stavebný prvok vyučovania náboženskej výchovy. Prax však ukazuje aj to, že je potrebné ich vsadenie do kontextu širšieho náboženského vzdelávania a náboženskej pedagogiky. Je dôležité prepájať vieru so životom a pomáhať žiakom nadobúdať ich vlastnú náboženskú identitu. Konfesijnálny obsah by mal vzbudzovať otázky a napomáhať formulovaniu vlastných postojov a rozvíjať schopnosť reagovať na iné postoje.

V obsahovej rovine sa ukázala potreba posilnenia časti konfesijnálnych obsahov s rozličnými prioritami medzi skupinami respondentov, avšak s hlavným dôrazom na biblický obsah a jeho systematizáciu.

V oblasti vyučovacích metód prevažujú slovné vyučovacie metódy v kombinácii s využívaním základných učebných pomôcok (učebnica, pracovný zošit) a metódami práce so Sv. písmom. Aktivizujúce vyučovacie metódy majú značné rezervy. Metodická činnosť by sa mala výraznejšie zamerať na oblasť vyučovacích metód.

Organizačné formy vyučovania vychádzajú prevažne z frontálneho vyučovania, skupinová práca však má tiež už svoje stabilné miesto. Je to základný predpoklad diferencovaného vyučovania, ktoré by mohlo byť dobrým riešením vyučovania žiakov, kde sú veľké rozdiely v ich náboženských skúsenostiach.

Hodnotenie žiakov dáva možnosť výberu, čo školy využívajú v rôznych kombináciách. Klasifikácia, ako ukazuje aj prax, nepokrýva potreby hodnotenia tohto vyučovacieho predmetu.

Smerom do budúcnosti majú aj učitelia veľké očakávania a vítajú zmeny avizované v pripravovanej koncepcii nového kurikula.

Uvedomujeme si, že problematika v celej šírke otvára mnoho otázok, ktoré nebolo možné zodpovedať v rozsahu dizertačnej práce. Prax preveruje naliehavosť tém a kladie neustále nové otázky súvisiace s problematikou vyučovania náboženskej výchovy. Svedčí

to nielen o problémoch, ale aj o živosti a dynamike, ktorú so sebou prináša možnosť vyučovať v školách náboženskú výchovu.

SUMMARY

We understand the new trends in the teaching of religious education in Slovakia as a continuous process of changes that have taken place from the 1990s to the present. There are three stages: the Curriculum of the 1990s, the Curriculum 2010 and the forthcoming Curriculum 2020 in experimental validation.

Characteristic of the 1990s was the entry into schools with religious education as an equivalent subject, which was gradually profiled as a compulsory elective, in alternation with ethics education, which was associated with legislative changes and the creation of institutions (DKU, KPKC).

Curriculum 2010 was a reform concept developing in parallel with the 2008 school reform. It responded to the need to rethink the content as well as the whole structure of the curriculum. This concept introduced a rather complex curriculum system.

The forthcoming Curriculum 2020 in experimental validation comes with the concept of religious competences, a clearer and simpler structure and a modification of the contents.

The terminological apparatus presented in the theoretical part of the thesis is based on general didactics and religious pedagogy. With the reform in education in 2008, a number of pedagogical terms related to curriculum theory have been domesticated in Slovakia. Religious education as an independent teaching subject adopts the general didactic foundations of the teaching subject, but it also has specifics of its own didactics.

The questionnaire research method confirmed to us that confessional goals form the basic building block of teaching religious education. However, practice also shows that they need to be embedded in the context of broader religious education and religious pedagogy. It is important to link faith to life and to help pupils to acquire their own religious identity. Confessional content should raise

questions and help to formulate their own attitudes and develop the ability to respond to other attitudes.

In terms of content, there was a need to strengthen some of the confessional content with different priorities among the respondent groups, but with the main emphasis on biblical content and its systematization.

In the area of teaching methods, verbal teaching methods in combination with the use of basic teaching aids (textbook, workbook) and methods of working with the Holy Scriptures predominate. Activating teaching methods have considerable reserves. Methodological work should focus more on the area of teaching methods.

Organisational forms of teaching are based mainly on frontal teaching, but group work has also already gained a stable position. This is a prerequisite for differentiated teaching, which could be a good solution for teaching pupils where there are great differences in their religious experience.

Pupil assessment gives choice, which schools use in different combinations. Classification, as practice shows, does not cover the assessment needs of the subject.

Teachers also have high expectations for the future and welcome the changes announced in the forthcoming new curriculum.

We are aware that the issue in its entirety raises many questions that could not be answered in the scope of a dissertation. The practice verifies the urgency of the topics and poses constantly new questions related to the issue of teaching religious education. This testifies not only to the problems, but also to the liveliness and dynamism that the possibility of teaching religious education in schools brings with it.

VÝBER ZO ZOZNAMU LITERATÚRY

1. celoslovenský katechetický seminár, Košice, 18. – 19. septembra 1998. Zborník. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 1998. ISBN 80-7165-179-6.

ALBERICH, Emilio, DŘÍMAL, Ludvík. *Katechetika*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-382-6.

BLOOM, Benjamin S., ENGELHART, Max D., FURST, Edward J., HILL, Walker H., KRATHWOHL, David R. *Taxonomy of Educational Objectives. The Classification of Educational Goals. Handbook I: Cognitive domain* [online]. Toronto: Longmans 1956 [cit. 19.07.2020]. Dostupné na internete: <https://www.uky.edu/~rsand1/china2018/texts/Bloom%20et%20al%20-Taxonomy%20of%20Educational%20Objectives.pdf>

ČAPEK, Robert. *Moderní didaktika. Lexikon výukových a hodnotících metod*. 6. vydanie. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-247-3450-7.

DROBNER, Hubertus R. *Patrologie: Úvod do studia starokřesťanské literatury*. Praha: Oikoyomenh, 2011. ISBN 978-80-7298-466-4.

Dokumenty II. vatikánskeho koncilu. Trnava: SSV, 2008. ISBN 978-80-7162-738-8.

DŘÍMAL, Ludvík. Katecheze a výuka náboženství v katolíckej cirkvi po 2. vatikánském sněmu In: *Paidagogos* [online]. Paidagogos, 2005, č. 1 [cit. 31.07.2020]. Dostupné na internete: <http://www.paidagogos.net/issues/2005/1/2/article.html>

FULKOVÁ, Emília. *Prehľad pedagogiky. Kľúčové oblasti*. Bratislava: Univerzita komenského, 2010. ISBN 80-85402-90-2.

FULKOVÁ, Emília. *Všeobecná didaktika I*. Bratislava: Infopress, 2016. ISBN 80-85402-90-2.

FULKOVÁ, Emília, REIMER, Tibor. *Aktivizujúce vyučovacie metódy v teórii a praxi*

HANESOVÁ, Dana. *Náboženská výchova v školách*. 2. rozš. a prepr. vyd. Banská Bystrica: PF UMB, 2005. ISBN 80-8033-121-1.

HANESOVÁ, Dana. *Náboženská výchova v Európskej únii*. 2. vyd. Tajov: Teofánia, 2010. ISBN 978-80-970338-1-1.

HILGER, Georg, LEIMGRUBER, Stephan, ZIEBERTZ, Hans-Georg. *Religionsdidaktik. Ein Leitfaden für Studium, Ausbildung und Beruf*. 5. prepr. vyd. München: Kösel-Veflag, 2017. ISBN 978-3-466-36886-0.

HOLMES, Brian, RYBA, Raymond. eds. *Curriculum Development at the Second Level of Education*. [online]. CESE, 1969, [cit. 19.03.2021]. Dostupné na internete: <https://www.cese-europe.org/publications/4-curriculum-development-at-the-second-level-of-educ/30-czechoslovak-education-and-the-school-system-dr-dcapkova-and-dr-fsingule>

HRONEK, Jozef. *Katechetika. Duch a forma katolíckého vyučovani náboženského*. Praha: Bohuslav Hupp, 1946.

HULL, John M. *The Contribution of Religious Education to Religious Freedom: A Global Perspective* [online] [cit. 11.07.2018]. Dostupné na internete: <http://www.johnmhull.biz/International%20Association%20for%20Religious%20Freedom.html>

JENČO, Ján, MOŇOKOVÁ, Agáta. *Učebné osnovy náboženskej výchovy rímskokatolíckeho a gréckokatolíckeho náboženstva pre 1. - 4. ročník základných škôl*. Bratislava: Lúč, 2002. ISBN 80-7114-381-2.

Katechizmus katolíckej cirkvi. 2. vyd. Trnava: SSV, 1999. ISBN 80-7162-259-1.

KBS. *Základná zmluva medzi Svätou stolicou a Slovenskou republikou s komentárom*. Bratislava: Lúč, 2001. ISBN 80-7114-351-0.

KESEGOVÁ, Jana. *Vplyv školskej reformy na náboženskú výchovu na Slovensku* [diplomová práca]. Bratislava: RKCMF UK, 2012.

KOMISJI WYCHOWANIA KATOLICKIEGO KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI. *Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*. Częstochowa: Świąty Paweł, 2019. ISBN 978-83-8131-046-8.

KONFERENCJA EPISKOPATU POLSKI. *Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*. Częstochowa: Świąty Paweł, 2018. ISBN: 978-83-8131-045-1.

KOTRBA, Tomáš, LACINA, Lubor. *Aktivizační metody ve výuce*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu, 2007. ISBN 978-80-87029-12-1.

Kódex kánonického práva [online] [cit. 31.07.2020]. Dostupné na internete: <https://www.kbs.sk/pdf/CIC/CIC2019.pdf>

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL 2011. *Évi népszámlálás 10. Vallás, felekezet* [online] [cit. 28.08.2020]. Dostupné na internete: http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/nepsz2011/nepsz_10_2011.pdf

KPKC. *Kurikulum predmetu katolíckeho náboženstva/náboženská výchova pre základné školy, stredné školy, štvorročné gymnáziá a osemročné gymnáziá, dvojročné nadstavbové stredné školy*. Spišská Nová Ves: KPKC, 2010. ISBN 978-80970549-5-3.

KPKC. *Návrh Kurikula rímskokatolíckeho náboženstva/náboženskej výchovy (pre primárne, nižšie stredné, stredné a úplné stredné vzdelávanie)* [online] [15.08.2020]. Dostupné na internete: <https://kpkc.sk/wp-content/uploads/2020/05/KURIKULUM-KATOLICKEHO-NAB-ZS-A-SS%CC%8C-def-verzia-ju%CC%81n-2020.pdf>

КРИШМАРЕЛ. Вікторія. *Релігійна освіта в державних школах: європейський та український контекст* [online]. Релігія України, 2014 [cit. 28.08.2020]. Dostupné na internete: <https://www.religion.in.ua/main/analitica/26179-religijna-osvita-v-derzhavnix-shkolax-yevropejskij-ta-ukrayinskij-kontekst.html>

KRIŽANOVÁ, Anna.: *Učebné osnovy náboženskej výchovy rímskokatolíckeho a gréckokatolíckeho náboženstva pre 5. - 9. ročník základných škôl*. Bratislava: Lúč, 2002. ISBN 80-7114-382-0.

KUTARŇA, Jozef. „*Id'te a ohlasujte*“. *Úvod do katechetiky*. Bratislava: SKS, 1994. ISBN 80-85405-24-5.

KUŹNIAR, Mariusz. *Náboženská výchova ve školách v Evropě* [online] [cit. 31.07.2020]. Dostupné na internete: <https://www.cirkev.cz/cs/aktuality/190920nabozenska-vychova-ve-skolach-v-evrope>

ŁABENDOWICZ, Stanisław. *Dydaktyka katechezy*. Radom: Instytut Naukowo-Wydawniczy „Spatium“, 2019. ISBN 978-83-66017-57-3.

Lehrplan für den katholischen Religionsunterricht an der Volksschule [online]. Wien: Interdiözesanes Amt für Unterricht und Erziehung, 2013 [cit. 28.08.2020]. Dostupné na internete: https://www.schulamt.at/wp-content/uploads/2019/01/Volksschule_LP_2014.pdf

MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KONFERENCIA HITOKTATÁSI BIZOTTSÁGA. *A Magyar Katolikus Hitoktatás Kerettanterve* [online]. Vác: Hitoktatási Bizottsága, 1996 [cit. 28.08.2020]. Dostupné na internete: <http://www.hb.katolikus.hu/index2.php?page=katekdok>

MAŇÁK, Jozef, *Nárys didaktiky*. Brno: Masarykova univerzita, 2003. ISBN 978-80-7367-546-2.

MAŇÁK, Jozef, ŠVEC, Vlastimil. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-210-3123-9.

Metodický pokyn č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl [online] [cit. 15.08.2020]. Dostupné na internete: <https://www.minedu.sk/metodicky-pokyn-c-212011-na-hodnotenie-a-klasifikaciju-ziakov-strednych-skol/>

Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy [online] [cit. 15.08.2020]. Dostupné na internete: <https://www.minedu.sk/metodicky-pokyn-c-222011-na-hodnotenie-ziakov-zakladnej-skoly/>

MŠMTV SR. *Duch školy. Návrh správy expertnej skupiny* [online] [cit. 28.08.2020]. Dostupné na internete: <http://www.skvelarodina.sk/duch-skoly/>

MŠVV SR. *Projekt Konštantín* [online] [cit. 15.08.2020]. Dostupné na internete: <http://www.noveskolstvo.sk/upload/doc/Konstantin1.doc>

MŠVVAŠ SR. *Národný kvalifikačný rámec* [online] [cit. 03.08.2020]. Dostupné na internete: https://www.minedu.sk/data/files/289_Narodny%20kvalifikacny%20ramec%20SR_final.pdf

MŠVVAŠ SR. *Výchova k manželstvu a rodičovstvu. Učebné osnovy* [online] [cit. 28.08.2020]. Dostupné na internete: https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/vychova_k_manzelstvu.pdf

MŠVVaŠ SR. *Učiace sa Slovensko* [online] [cit. 15.08.2020]. Dostupné na internete: https://www.minedu.sk/data/files/7532_uciace-sa-slovensko2017.pdf

MUCHOVÁ, Ludmila. *Úvod do náboženskej pedagogiky*. 2. prepr. vyd. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1994. ISBN 80-238-7106-4.

MUCHOVÁ, Ludmila. *Náboženská edukace v současné společnosti*. Ružomberok: KU, 2009. ISBN 978-80-8084-425-7.

MUCHOVÁ, Ludmila. *Cíle a cesty k hlubšímu lidství. Didaktika náboženství v České republice pro 21.století*. Brno: Petrinum, 2017. ISBN 978-80-87900-05-5.

MUROŇOVÁ, Eva, MUCHOVÁ, Ludmila. *Osnovy k výuce náboženské výchovy římskokatolické církve v 1. – 9. ročníku základní školy (pro nepovinný předmět náboženství v základních školách* [online]. Praha: ČBK, 2004 [cit. 28.08.2019]. Dostupné na internete: <https://kpc.doo.cz/vyuka-nabozenstvi/osnovy/>

NOVÁKOVÁ, Consilie. *Katechetika*. Olomouc: MCM, 1997.

PETLÁK, Erich. *Všeobecná didaktika*. Bratislava: Iris, 2016. ISBN 978-80-8153-0647.

PLEŠKOVÁ, Eva. *Teória katechetickéj metodiky*. Žilina: Rosa, 1990. ISBN 80-967100-0-1.

PLEŠKOVÁ, Eva. *Základy vyučovania náboženstva*. Spišská Nová Ves: KP KC, 2006. ISBN 80-967100-0-1.

PRŮCHA, Jan. ed. *Pedagogická encyklopedie*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-546-2.

REIMER, Tibor. Korelácia vo vyučovaní náboženstva na školách. In: *In: Acta facultatis theologicae Universitatis Comenianae Bratislaviensis*. 2015, roč. 12, č. 1, s. 73 – 85. ISSN 1335-8081.

REIMER, Tibor. Projekt nového kurikula vyučovania katolíckeho náboženstva/náboženskej výchovy na školách. In: VITKO, Roman. ed. *Nové aspekty pre školské vyučovanie náboženstva a katechézu vo farnosti na Slovensku*. Levoča: KP KC, 2019, s. 31 – 39. ISBN 978-80-973456-3-1.

REIMER, Tibor. Pohľad učiteľov na kurikulum rímskokatolíckeho náboženstva/náboženskej výchovy v škole a jeho perspektívy. In: *ACTA facultatis theologiae Universitatis Comenianae Bratislaviensis*. 2020, roč. 17, č. 1, s. 61 – 81. ISSN 1335-8081.

ROBBERS, Gerhard. ed. *Stát a cirkve v zemích EÚ*. Praha: Academia, 2002. ISBN 80-2000-967-1.

ROBINSON, Saul B. *Bildungsreform als Revision des Curriculum*. Berlin: Luchterhand, 1967. ISBN 978-3472550471.

SKALKOVÁ, Jarmila. *Obecná didaktika*. Praha: Grada 2007. ISBN 978-80-247-1821-7.

SOĽANOVÁ, Klára. *Učebné osnovy náboženskej výchovy rímskokatolíckeho a gréckokatolíckeho náboženstva pre 1. – 2. ročník gymnázií, SOŠ, SOU* [online] [02.08.2018]. Dostupné na internete: http://tezi.szm.com/dok_os_ss.htm

ŠPÚ. *Prierezové témy* [online] [cit. 19.07.2020]. Dostupné na internete: <https://www.statpedu.sk/sk/svp/statny-vzdelavaci-program/statny-vzdelavaci-program-gymnazia/prierezove-temy/>

ŠPÚ. *Štátny vzdelávací program. Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy* [online] [cit. 28.08.2020]. Dostupné na internete: https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/svp_nsv_6_2_2015.pdf

ŠPÚ. *Štátny vzdelávací program. Primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy* [online] [cit. 28.08.2020]. Dostupné na internete: https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/svp_pv_2015.pdf

ŠPÚ. *Štátny vzdelávací program pre gymnáziá (úplné stredné všeobecné vzdelávanie)* [online] [cit. 28.08.2020]. Dostupné na internete: https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/statny_vzdel_program_pre_gymnazia.pdf

ŠPÚ. *Vzdelávacie programy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením* [online] [cit. 19.07.2020]. Dostupné na internete: <http://www.statpedu.sk/clanky/statny-vzdelavaci-program/vzdelavacie-programy-pre-deti-ziakov-so-zdravotnym-znevýhodnením>

ŠPÚ. *Vzdelávacie štandardy* [online] [cit. 15.09.2020]. Dostupné na internete: <https://www.statpedu.sk/sk/svp/statny-vzdelavaci-program/statny-vzdelavaci-program-gymnazia/vzdelavacie-standardy/>

TUREK, Ivan. *Didaktika*. 2.vyd. Bratislava: Iura edition, 2010. ISBN 978-80-8078-322-8.

VALOVIČ, Eugen. *Náčrt katechetiky I*. Bratislava: TFTU, 1999. ISBN 80-7141-281-3.

WALTEROVÁ, Eliška. *Kurikulum. Proměny a trendy v mezinárodní perspektivě*. Brno: Masarykova univerzita, 1994. ISBN 80-210-0846-6.

Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 56/2020 Z. z. ktorým sa dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní (č. 394/2004 Z. z.).

PREHLAD PUBLIKAČNEJ ČINNOSTI DOKTORANDA

Kvalifikačné a záverečné práce

ŠTIBRANÁ, Ivana. *Psychologická analýza radostného ponímania ľudského života podľa Biblie* [diplomová práca]. Trnava: Fakulta humanistiky TU, 2000.

ŠTIBRANÁ, Ivana. *Svetonázor kresťana tretieho tisícročia na pozadí filozofického diania novoveku* [diplomová práca]. Bratislava: RKCMBF UK, 2004.

ŠTIBRANÁ, Ivana. *Agresívne správanie žiakov 5. – 8. ročníka ZŠ, ich status v triede a pridružené formy nežiadúceho správania* [rigorózna práca]. Trnava: FF TU, 2005.

ŠTIBRANÁ, Ivana. *Status a identita učiteľa náboženskej výchovy* [rigorózna práca]. Nitra: UKF, 2010.

ŠTIBRANÁ, Ivana. *Metodický sprievodca k učebnici a pracovnému zošitu katolíckeho náboženstva pre 4. ročník základných škôl* [druhá atestačná práca]. Ružomberok: KU, Centrum celoživotného vzdelávania, 2015.

ŠTIBRANÁ, Ivana. *Kurikulárna reforma náboženskej výchovy na Slovensku* [licenciátska práca]. Bratislava: RKCMBF UK, 2017.

Spoluautorstvo učebných pomôcok a textov

BACIGÁL, Patrik, ŠTIBRANÁ, Ivana: *Poznávanie nádeje. Náboženská výchova pre 4. ročník základných škôl - katolícke náboženstvo* [učebnica]. 1. vyd. Trnava: SSV, 2015. ISBN 978-80-8161-040-0.

BACIGÁL, Patrik, ŠTIBRANÁ, Ivana: *Poznávanie nádeje. Náboženská výchova pre 4. ročník základných škôl - katolícke náboženstvo* [pracovný zošit]. 1. vyd. Bratislava: Don Bosco, 2015. ISBN 978-80-8074-310-9.

Vedecký článok v zahraničnom zborníku

BACIGÁL, Patrik, ŠTIBRANÁ, Ivana. Lineárne alebo po špirále: Kurikulárna reforma katolíckeho náboženstva / náboženskej výchovy v SR. In: HUBÁLEK, Tomáš. ed. *Sborník z III. mezinárodní vědecké konference studentů doktorských studijních programů v oblasti společenských věd*. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, 2014, s. 41 – 54. ISBN 978-80-7478-645-7.

Vedecký článok v domácom recenzovanom zborníku

ŠTIBRANÁ, Ivana. Kurikulárna reforma a nové trendy vo vyučovaní katolíckej náboženskej výchovy na Slovensku. In: RAJSKÝ, Andrej. ed. *Juvenilia pedagogika 2018. Aktuálne teoretické a výskumné otázky pedagogiky v konceptoch dizertačných prác doktorandov z konferencie s medzinárodnou účasťou konanej dňa 09.02.2018*. Trnava: Trnavská univerzita, Pdf Trnava, 2018, s. 107 – 114. ISBN 978-80-558-0131-4.

Domáce odborné periodikum

ŠTIBRANÁ, Ivana. Niektoré prejavy agresívnych foriem správania dospelievajúcich v škole. In: *Vychovávateľ*. 2005, roč. 52, č. 4, s. 13 – 15. ISSN 0139-6919.

Príspevky do monografie v rámci autorského kolektívu

ŠTIBRANÁ, Ivana. Smolenická farnosť po roku. In: NOVÁKOVÁ, Katarína et al. *Smolenice. Vlastivedná monografia obce*. Bratislava: DAJAMA, 2011, s. 196 – 197. ISBN 978-80-970736-5-7.

ŠTIBRANÁ, Ivana. Kňazi pôsobiaci v obci od začiatku 20. stor. po súčasnosť. In: NOVÁKOVÁ, Katarína et al. *Smolenice. Vlastivedná monografia obce*. Bratislava: DAJAMA, 2011, s. 208 – 221. ISBN 978-80-970736-5-7.

Výber popularizačných príspevkov do periodík regionálneho významu

ŠTIBRANÁ, Ivana. Stolpersteine. In: *Smolenické noviny*. 2016, roč. 2, č. 3, s. 9. ISSN 2453-7020.

ŠTIBRANÁ, Ivana. Osobnosti. Učiteľ a regionálny historik Štefan Jastrabík. In: *Smolenické noviny*. 2017, roč. 3, č. 1, s. 6. ISSN 2453-7020.

ŠTIBRANÁ, Ivana. Poslaním školy je vplývať aj na životný štýl. In: *Smolenické noviny*. 2017, roč. 3, č. 3, s. 9. ISSN 2453-7020.

ŠTIBRANÁ, Ivana. Spoločník internet. Prieskum. In: *Smolenické noviny*. 2018, roč. 4, č. 4, s. 4 – 5. ISSN 2453-7020.

ŠTIBRANÁ, Ivana. Deti v kostole. In: *Smolenický posol*. 2020, roč. 20, č. 1, s. 6. S cirkevným schválením ABÚ v Trnave 10. decembra 2013, č. 8976/13. Nihil obstat.

ŠTIBRANÁ, Ivana. LANČARIČ, Ján. Salezián Stanislav Sloboda, SDB. In: *Smolenický posol*. 2020, roč. 20, č. 3, s. 4. S cirkevným schválením ABÚ v Trnave 10. decembra 2013, č. 8976/13. Nihil obstat.

ŠTIBRANÁ, Ivana. Katechizmus. A čo s ním? Alebo od Márie Terézie k YOUCAT--u. In: *Smolenický posol*. 2020, roč. 20, č. 3, s. 6 – 7. S cirkevným schválením ABÚ v Trnave 10. decembra 2013, č. 8976/13. Nihil obstat.

ŠTIBRANÁ, Ivana. Máte rodinnú katechézu? In: *Smolenický posol*. 2020, roč. 20, č. 4, s. 8 – 9. S cirkevným schválením ABÚ v Trnave 10. decembra 2013, č. 8976/13. Nihil obstat.

ŠTIBRANÁ, Ivana, MÉCSESOVÁ, Katarína. Dištančné vzdelávanie v psychologických súvislostiach. Prieskum. In: *Smolenické noviny*. 2021, roč. 7, č. 1, s. 6 – 7. ISSN 2453-70.